

Lūcijas Sippo atmiņas

(Rencēnu pagasta 2. bibliotēkas vadītāja no 1989. – 2010. gadam)

Lūcija Sippo Rencēnu pagasta 2. bibliotēku vadīja no 1989. gada jūnija līdz 2010. gada septembrim. Viņa labprāt dalījās ar savu dzīvesstāstu, paveikto un pieredzēto.

Lūcija Sippo (dzim. Keiša) dzimusi 1944. gada 2. jūnijā Jaunpiebalgā. Lūcija bija jaunākais bērns ģimenē. Tā kā Lūcijas tēvs gāja bojā Otrajā Pasaules karā, māte viņu, māsu un brāli uzaudzināja viena pati. Ģimenei bija jaunsaimniecība, un tā viņiem visiem nodrošināja iztiku. Lūcija piemin faktu, ka mātei, neskatoties uz grūto ikdienu, vienmēr pieticis laiks bērniem.

Laiks kopā ģimenē iemācīja darba tikumu. Tālākai dzīvei bija ielikts labs pamats – spēt nebaidīties no grūtībām. Lūcija piemin, ka māte bērniem iemācījusi visus lauku darbus un viņi pratuši iztikt. Jau 6 gadu vecumā Lūcija prata izslaukt govī. Un 12 gadus vecā meitene kopā ar māsu vagoja kartupeļus. To stāstot, Lūcijai nav nedz nopūtu, nedz smaguma, kaut arī bērnības ikdiena bija rūpju un pienākumu pilna.

Atmiņās par māti Lūcija piebilst, ka viņa nebija liela grāmatu lasītāja, jo nav bijis nedz grāmatu, ko lasīt, nedz laika, jo viņai papildu mājas darbiem bijis jāstrādā arī kolhozā lauku brigādē.

Lauku māja Jaunpiebalgā atradusies Gaujas krastā, un, ejot pa tiltu un vērojot upi, mazā Lūcija reizēm sapņojusi: ja tēvs atgrieztos mājās, viņa palūgtu nopirkt daudz burtnīcu un konfekšu. Kāpēc viņa vēlējās tieši burtnīcas, to Lūcija nezina, bet šo sapni un ilgošanos viņa nekad nav aizmirsusi.

1951. gadā sākās Lūcijas skolas gaitas. Šo laiku viņa atceras ar gaišu prieku un piemin, ka viņa kā maza meitene sākusi mācīties pavisam jaunā un tieši tolaik uzceltā skolas ēkā.

Viena no pirmajām grāmatām, ko saņēmusi mājās dāvanā, bijusi grāmata „Mazulītis”. Lasīšana bijusi viena no bērnu nodarbēm, tāpat arī zīmēšana, krāsošana un citas radošas rotaļas. Māsa, kura jau agri, 19 gadu vecumā, devās mūžībā, bijusi ļoti radoša personība.

Jautāta, vai tuvākajā apkārtnē tolaik bijusi bibliotēka, Lūcija atbild, ka ne. Tikai vēlāk, Lūcijas vidusskolas gadu laikā, skolā bijusi telpa ar grāmatām.

Jaunpiebalgā Lūcija dzīvojusi līdz 16 gadu vecumam. Pēc vidusskolas Lūcija Sippo iestājās neklātienē Grāmatvedības tehnikumā Ieriķos, kur apguva grāmatvedes profesiju, iegūstot vidējo speciālo izglītību, un turpat, Ieriķos, kolhozā „Komunisti” divarpus gadus strādāja par grāmatvedi.

Tolaik Ieriķos bija pieejama pārvietojamā bibliotēka, un jau tad Lūciju ļoti saistījušas grāmatas. Kad Lūcijas rokās nonākusi autobiogrāfiska grāmata par kādu bibliotekāri, dzīvs kļuvis sapnis, ka varbūt arī viņa reiz varētu strādāt bibliotēkā.

Pēc divarpus pavadītajiem gadiem Ieriķos kolhozu likvidēja, un dzīves ceļš Lūciju Sippo atveda uz Valmieru. Kad darba meklējumos 1964. gadā Lūcija aizgāja uz Valmieras Lauksaimniecības pārvaldes Kadru daļu, darbinieki viņu nosūtīja strādāt uz kolhozu „Draudzība”, kur tolaik tika meklēts grāmatveža vietnieks. Pēc 11 nostrādātajiem gadiem grāmatvedes amatā 1975. gadā Lūciju ievēlēja par Rencēnu ciema padomes deputāti un sekretāri. 1989. gadā 1. jūnijā pēc nepilniem 15 nostrādātajiem gadiem sekretāres amatā Lūcija sāka strādāt Lizdēnos bibliotēkā – bija piepildījies Lūcijas jaunības dienu sapnis. Bibliotēkā Lūcija Sippo nostrādājusi 21 gadu – līdz 2010. gadam.

Tolaik Rencēnu ciema 2. bibliotēka atradās „Purgaiļos”. Lūcija ar lepnumu piemin, ka šajā ēkā reiz bijusi Lizdēnu pagastskola, kurā no 1874. līdz 1876. gadam par skolotāju strādājis arī Jēkabs Māsēns (1844–1927), kurš latviešu literatūras vēsturei atstājis vācu literatūras klasiķu darbu tulkojumus.

Vēlāk, kad tika likvidēts kolhozs „Draudzība”, bibliotēka turpināja darboties Līdzēnos Kantora ēkā. Bibliotekāre atceras, ka tolaik ēkas telpu plānojums bijis pavisam citāds un nācies samierināties arī ar aukstumu. 2008. gadā ēkā noticis pirmais lielais remonts, un bibliotēka ieguvusi datorus. Datorprasmes visi bibliotekāri ieguvuši kursus.

1967. gadā Lūcija Sippo apprecējās. Lūcijas vīrs Andrejs Sippo kolhozā „Draudzība” bija šoferis un vēlāk strādāja arī par autoatslēdznieku. 1967. gadā pasaulē nāca dēls Andris, un 1976. gadā piedzima meita Inga. Lielākās sāpes dzīvē atstājusi dēla Andra došanās mūžībā 2010. gadā. Un pēc šī skumjā dzīves notikuma tā paša gada 1. septembrī Lūcija 66 gadu vecumā atstāja bibliotekāres darbu.

Lūcijai ļoti patīk lasīt grāmatas. Vieni no mīļākajiem ir romāni/bestselleri, kuros atainoti vēsturiski notikumi. Tāpat viņa labprāt lasa labus latviešu autoru romānus. Grāmatai viņa atvēl vakara stundas, kad pa dienu paveikti plānotie mājas darbi.

Lūcija ar patiesu prieku atceras tos bibliotēkas darba gadus, kad nebija datoru. Tolaik kopā ar skolēniem viņa uzziņu literatūrā meklējusi nepieciešamos faktus skolotāju uzdotajiem mājasdarbiem. Daudz ticis kopēts, un Lūcija atzīst, ka visus lasītājus ļoti piesaistīja grāmatas.

Bērni bibliotēkā bijuši vienmēr. Bibliotekāre kopā ar viņiem rīkojusi modes skates, iestudējusi pa kādai ludziņai un rīkojusi literārās pēcpusdienas. Tolaik bērniem ļoti patikušas grāmatas. Kad stundas bija beigušās un ceļš veda uz mājām garām bibliotēkai, bērni nākuši ar gariem grāmatu sarakstiem. Lai iegūtu grāmatu, tā dažkārt bija jāgaida rindas kārtībā.

20. gadsimta 90. gados bibliotēkā nebija tik daudz grāmatu, jo pietrūka līdzekļu, par ko tās iegādāties. Žurnāli gan bijuši diezgan daudz. Tie visos laikos ļoti saistījuši lasītājus.

Arī Lūcijas dēlam Andrim un meitai Ingai ļoti patika grāmatas. Lūcija gan piebilst, ka viņas bērni lasījuši daudz gudrākas grāmatas nekā viņa. Šodien liela daļa viņu bērnības un skolas laika grāmatas atradušas vietu pie meitas Ingas ģimenes Somijā. Arī Lūcijas mazbērni, kuri mācās, atrod laiku grāmatām.

Lūcijas Sippo abi bērni ieguva augstākās izglītības. Meita Inga studēja kultūras vēsturi Tartu Universitātē. Pēc tam Ingu dzīves ceļš aizveda uz Somiju, kur viņa pabeidza deju koledžu un strādā par deju uzvedumu projektu vadītāju.

Dēls Andris Rīgas Tehniskajā universitātē ieguva inženiera celtnieka profesiju un Latvijas Universitātē apguva loģistikas specialitāti. Viņš daudzus gadus strādāja uzņēmumā „Ruukki”. Andra draugs bija scenogrāfs Andris Freibergs. Scenogrāfs uzticējās Lūcijas dēlam Andrim un ļāva būt savu projektu neatkarīgajam vērtētājam.

Jautāta par savu pirmo darbadienu bibliotēkā, Lūcija, sirsnīgi smeļoties, saka, ka viņa atceras pēdējo darbadienu. Šī diena bijusi īpaši skaista. Bibliotēka smaržojusi no Valmieras reģiona bibliotekāru dāvinātajiem ziediem, Ēveles pagasta bibliotēkas vadītāja Aelita Punkstiņa spēlējusi akordeonu.

Atceroties par bibliotēkas ikdienu „Purgaiļos”, Lūcija stāsta, ka tolaik kolhozs bija piešķīris pietiekami daudz līdzekļu grāmatu iegādei. Daudzas grāmatas bijušas vairākos eksemplāros. Bibliotēku apmeklēja vairāk nekā 200 lasītāju.

Vēlāk skaists un interesants laiks bijis 2008. gadā, kad bibliotēkai tika piešķirti 8 datori. Lai tiktu pie datora, bija jāgaida un jāpierakstās rindā. Bibliotekāre Lūcija atceras arī bibliotēkas darba organizatorisko pusi: paralēli lasītāju apkalpošanai u.c. bibliotēkāra pienākumiem tika rīkoti pasākumi, kas veltīti dzejniekiem, rokdarbu un gleznu izstādes. Viņa vienmēr aktīvi darbojusies pagasta kultūras dzīvē.

Lūcija uz jautājumu par to, kādam īpašībām jāpiemīt bibliotēkām, atbild: viņam jābūt atsaucīgam, pieklājīgam, ieturētam un zinošam.

Šodien, uz visu raugoties no malas, Lūcija Sippo ar vieglumu piebilst, ka bibliotēkāra darbā nav bijis nekā grūta. Viņa vienmēr uz darbu nākusi ar prieku un starp cilvēkiem viņa jutusies ļoti labi. Lūcija pastāsta arī par līdžniešiem tolaik: ciematā bija vairāk iedzīvotāju; viņi bija ļoti sabiedriski un atsaucīgi.

Lūcijas Sippo stāstījumu pierakstīja Ilze Lāce, 2020.